

Jasmina Založnik

Ladja norcev = ladja odvisnikov

»Ljubljana – mesto festivalov« – so na Mestni občini Ljubljani z javnim razpisom pozvali producente. Namen razpisa: oblikovanje blagovne znamke »Ljubljana – mesto festivalov«.

Blago, ki se ceni samo, ali blago, ki ceno oblikuje skozi znamko? Je mesto Ljubljana prepoznavna blagovna znamka, še več, je Ljubljana – mesto festivalov, znamka, ki se prodaja povsod ali le nam samim? Ali je morebiti omenjena znamka le način prikrivanja resnice. So kvantitativni formati resnično edino, kar zagotavlja uspeh in prepoznavnost? V poplavi kvantitativnih formatov, med katerimi so festivali eksemplarična oblika, vznikajo kritike in opazke njihov negativnih elementov (upad kvalitete, pomanjkanje vizije, kuriranja, nasilna širjenja, nefokusiranje ipd.). Z namenom približanja resnici, vpisani v festival, bom o njih razmišljala skozi retorično figuro, izposojeno iz najave festivala Pajek: Dobrodošli na ladjo norcev!

Prispodobno ladje norcev je uvedel že Platon kot prispodobno o atenski demokraciji. Z njo je oporekal učinkovitosti demokratične družbene ureditve in opozoril na problem demokratične izbire, v kateri zmaga ni odvisna od strokovnosti in sposobnosti, temveč od retorične spretnosti govornika oziroma učinkovitosti manipulacije z javnim mnenjem. Ker šteje večina, je potrebno poskrbeti za utišanje manjšinske kritiške populacije, h kateri prištevamo tudi umetniške kroge. Prekarizacija dela ne zadostuje. Vpeljati je potrebno nove vzvode, ki bi kritično maso odvrnile od pomembnih, družbeno-političnih vsebin. Inflacija festivalov, razporejenih skozi celo leto, je v tem kontekstu razumljena kot uspešen način za »osamitev« potencialnega nasprotnika in hkrati način ustvarjanja socialnega miru (kruha in iger), pri čemer ne smemo pozabiti na njihovo presežno vrednost, vpisano v »samoustvarjeni blagovni znamki«.

TABAK 1/a
TABAK 1/b
artistic Immunity
artistic Immunity

Festivali na redne obiskovalce in kreatorje delujejo kot opoj, inherenten zasvojljivi substanci. Poglejmo: Zasvojenost vznikne iz radovednosti, eksperimentiranja, poskusa približati in izkusiti to, kar doživljajo drugi, torej tisti, ki so vanje že vpeti. Ob obisku številnih dogodkov, ki festival sestavljajo, spoznavate, da v času prisotnosti na dogodkih vsakodnevne skrbi in obveznosti (vsaj za čas prisotnosti) poniknejo. Dogodki (umetniški ali družabni) vas sprostitijo, »umirijo«. Zato z udeleževanjem festivalov nadaljujete, dokler vas povsem ne posrkajo in pričnejo usmerjati vaše življenje. Simptomi zasvojenosti se izražajo kot:

- zanemarjanje drugih obveznosti (doma, v službi ...) in seveda racionalno opravičevanje tovrstnega početja;
- zanemarjanje partnerja na račun udeležbe festivalskih dogodkov;
- dvig tolerančnega praga – za vzdrževanje »normalnega« stanja potrebujete vse več festivalskih dogodkov;
- ob izostanku oziroma neudeležbi se pojavijo t. i. »odtegnitveni« simptomi (nemir, tesnoba, razdražljivost, nespečnost);
- izguba nadzora nad dogajanjem oziroma udeležbo dogodkov (planiranje in načrtovanje vam uhaja z vajeti, udeležujete se več dogodkov, kot ste sicer načrtovali);
- pozornost in čas usmerjate na festivalske dogodke (razmišljate o prihodnjih kot tudi o načinih, kako prebroditi nefestivalska obdobja);
- kljub številnim razočaranjem se jim ne morete upreti.

V kolikor ste se prepoznali v vsaj petih trditvah, se umeščate med festivalske odvisnike in dobrodošli ste na ladji norcev, ki samoironizira svojo pozicijo: le tanka meja je med norcem in odvisnežem, še več, v dotičnem primeru ju lahko enačimo. Dobrodošli na ladji norcev!

publication

in process

